

Hydroxycarbamide (Hydroxyurea, Hydrea)

Vispārīgais nosaukums: Hydroxyurea

Zāļu forma: iekšķīgi lietojama tablete 500 mg

Zāļu klase: antimetabolīts

Kas ir Hydroxycarbamide?

Hydroxycarbamide pieder pie zāļu grupas, ko lieto vēža ārstēšanā – antimetabolītiem. Cilvēka organismā katrā dzīvajā šūnā ir organiska viela, kas saucās dezoksiribonukleīnskābe (DNS). Antimetabolīti ietekmē vēža šūnu DNS, nogalinot tās un novēršot jaunu vēža šūnu veidošanos. Hydroxycarbamide lieto mieloproliferatīvu leikozu – īstās policitēmijas, mielofibrozes, nediferencētas hroniskas mieloleikozes - ārstēšanā.

Brīdinājumi

- **Hydroxycarbamide var pazemināt** asins šūnu skaitu, kas palīdz organismam cīnīties ar infekcijām, proti, **neitrofilo leukocītu skaitu**, kā arī **trombocītu skaitu**, kuri piedalās asins sarecēšanā. Ja samazinās neitrofilo leukocītu skaits, tad palielinās infekciju risks. Infekcijas pazīmes var būt drudzis, drebuļi, sāpes kādā ķermeņa daļā, klepus. Samazinoties trombocītu skaitam, rodas dažāda veida asiņošanas vai asins izplūdumi (zilumi) uz ādas. Lai izvērtētu, vai terapijas laikā nerodas šādas problēmas, Jums regulāri tiks kontrolēta asins analīze. Svarīgi to ievērot un analīzes veikt ārsta norādītajā laikā! Papildus informāciju par šo problēmu varat lasīt informatīvajā materiālā slimniekiem “Asins analīzes rādītāji. Kas par tiem jāzina slimniekiem?”

<https://aslimnica.lv/stacionari/latvijas-onkologijas-centrs/hematologijas-klinika/informacija-pacientiem/#>

- **Hydroxycarbamide** lietošanas laikā jāseko arī aknu un nieru darbības rādītājiem.

Lai izvērtētu šos riskus, Jums tiks veiktas analīzes, nosakot asins analīzi un aknu un nieru darbības rādītājus. Lūdzu, veiciet nepieciešamās analīzes, kā tās ir nozīmējis Jūsu ārsts. Pamatojoties uz analīžu rezultātiem, iespējams, būs jāmaina zāļu deva, vai biežāk jākontrolē noteiktas analīzes. Biežākas analīžu kontroles parasti ir terapijas sākumā, vēlāk standarta izmeklējums ir reizi 3 mēnešos.

Kādi īpaši piesardzības pasākumi jāievēro?

Pirms Hydroxycarbamide lietošanas:

- Pastāstiet savam ārstam un farmaceitam, ja Jums ir alerģija pret Hydroxycarbamide, kādām citām zālēm vai kādu no Hydroxycarbamide kapsulu vai tablešu neaktīvajām sastāvdaļām.
- Pastāstiet savam ārstam un farmaceitam, kādas recepšu un bezrecepšu zāles, vitamīnus, uztura bagātinātājus un augu izcelsmes produktus Jūs lietojiet, vai plānojat lietot, lietojot Hydroxycarbamide. Ārstam var būt nepieciešams mainīt Jūsu zāļu devas vai rūpīgi uzraudzīt Jūs, vai nerodas blakusparādības.

- Pastāstiet savam ārstam, ja Jums ir cilvēka imūndeficīta vīruss (HIV), iegūtais imūndeficīta sindroms (AIDS), augsts urīnskābes līmenis asinīs vai kāju čūlas; pašlaik saņemat staru terapiju, vēža ķīmijterapiju, hemodialīzi vai esiet tās saņēmēis vai ja Jums ir vai kādreiz bijušas nieru vai aknu slimības.
- Jums jāzina, ka dažiem cilvēkiem, kuriem tiek veikta nepārtraukta glikozes līmeņa kontrole, Hydroxycarbamide var radīt šķītumu, ka glikozes rezultāti ir augstāki nekā patiesībā, kas var izraisīt lielāku insulīna devu lietošanu un pakļaut Jūs hipoglikēmijas riskam. Ja lietojat nepārtrauktu glikozes līmeņa kontroli, Jums jākonsultējas ar endokrinologu par citiem glikozes līmeņa kontroles veidiem Hydroxycarbamide terapijas laikā.
- Pastāstiet savam ārstam, ja esat grūtniece, plānojat grūtniecību vai barojat bērnu ar krūti.
- Jums nevajadzētu palikt stāvoklī vai barot bērnu ar krūti, kamēr lietojat Hydroxycarbamide.
- Pirms Hydroxycarbamide terapijas uzsākšanas sievietēm reproduktīvajā vecumā jāveic grūtniecības tests.
- Kontracepcija un grūtniecība. Svarīgi, ka ārstēšanas laikā ar Hydroxycarbamide sieviete nepaliek stāvoklī kā arī vīrietis nekļūst par bērna tēvu.
  - Ja esat sieviete, Jums jālieto efektīva kontracepcijas metode Hydroxycarbamide lietošanas laikā un vismaz 6 mēnešus pēc ārstēšanas pārtraukšanas. Konsultējieties ar ārstu par kontracepcijas metodēm, ko varat lietot ārstēšanas laikā un pēc tās, un, cik ilgi Jums jāturpina tās lietošana. Ja Jums iestājas grūtniecība Hydroxycarbamide lietošanas laikā, nekavējoties sazinieties ar ārstu. Hydroxycarbamide var kaitēt auglim.
  - Ja esat vīrietis, Jums un Jūsu partnerei jālieto efektīva kontracepcijas metode Hydroxycarbamide lietošanas laikā un vismaz 1 gadu pēc ārstēšanas pārtraukšanas. Konsultējieties ar ārstu par kontracepcijas metodēm, ko varat lietot ārstēšanas laikā un pēc tās, un, cik ilgi Jums jāturpina to lietošana. Ja Jūsu partnerei iestājas grūtniecība laikā, kad Jūs lietojat Hydroxycarbamide, nekavējoties sazinieties ar ārstu. Hydroxycarbamide var kaitēt auglim.
- Auglības zudums:
  - **Sievietēm.** Pēc ārstēšanas ar šīm zālēm Jums, iespējams, grūtniecība nevarēs iestāties. Pirms ārstēšanas uzsākšanas konsultējieties ar ārstu, ja domājat, ka nākotnē vēlaties bērnu.
  - **Vīriešiem.** Jums jāzina, ka šīs zāles var samazināt vīriešu auglību, ietekmējot spermas veidošanos. Konsultējieties ar ārstu par Hydroxycarbamide lietošanas riskiem un iespēju saglabāt spermu pirms ārstēšanās uzsākšanas.
- Nevakcinējieties, nekonsultējoties ar ārstu.

Kā ir jālieto Hydroxycarbamide?

Ārsts, atkarībā no Jūsu slimības diagnozes, izmaiņām asins analīzēs, noteiks Jums zāļu devu, kas jālieto. Ja deva ir līdz 1000 mg dienā, tā jālieto 1 reizi dienā, jācenšas to lietot aptuveni vienā un tajā pašā laikā. Ja zāļu deva ir lielāka par 1000 mg, tad to var dalīt 2 daļās. Nesakodiet kapsulu, norijiet to veselu! Un uzdzeriet glāzi ūdens.

Jūsu ārsts var ieteikt Jums lietot arī vitamīnu folskābi, lai mazinātu dažas blakusparādības. Tādā gadījumā lietojiet folskābi precīzi tādā devā, kā ārsts nozīmējis.

Vai ir jāievēro kādi īpaši diētas norādījumi?

Ja vien ārsts nav norādījis citādi, turpiniet ierasto diētu.

Ko darīt, ja aizmirstu lietot devu?

Lietojiet aizmirsto devu, tiklīdz atceraties. Tomēr, ja gandrīz pienācis laiks nākamajai devai, izlaidiet aizmirsto devu un turpiniet lietot zāles pēc ierastā grafika. Nelietojiet dubultu devu, lai kompensētu aizmirsto devu.

Kādas blakusparādības var izraisīt šīs zāles?

Hydroxycarbamide var izraisīt blakusparādības. Pastāstiet savam ārstam, ja kāds no šiem simptomiem ir smags un nemazinās:

- slikta dūša
- vemšana
- caureja
- apetītes zudums
- svara pieaugums
- čūlas mutē un rīklē
- aizcietējums
- izsitumi
- bāla āda
- reibonis
- galvassāpes, dezorientācija, reibonis, miegainība, krampji
- matu izkrišana
- ādas un nagu izmaiņas – ādas nieze, matu izkrišana, ādas čūlas, vaskulīts, hiperpigmentācija

Hydroxycarbamide var palielināt citu vēža veidu, tostarp ādas vēža, attīstības risku. Izvairieties no nevajadzīgas vai ilgstošas saules gaismas iedarbības un valkājiet aizsargapģērbu, saulesbrilles un saules aizsargkrēmu.

Dažas blakusparādības var būt nopietnas. Ja Jums rodas kāds no šiem simptomiem, nekavējoties sazinieties ar savu ārstu vai meklējiet neatliekamo medicīnisko palīdzību:

- paātrināta sirdsdarbība
- pastāvīgas sāpes, kas sākas kuņģa rajonā, bet var izplatīties uz muguru
- kāju brūces vai čūlas
- sāpes, nieze, apsārtums, pietūkums vai pūslīši uz ādas
- sāpes kuņģa augšējā labajā pusē
- asinis urīnā
- āda vai acis dzeltenā krāsā
- nejutīgums, dedzināšana vai tirpšana rokās vai pēdās
- drudzis, klepus, elpas trūkums un citas elpošanas problēmas

Hydroxyurea var izraisīt citas blakusparādības. Sazinieties ar savu ārstu, ja, lietojot šīs zāles, Jums rodas kādas neparastas problēmas.

Kas pacientam jāzina par šo zāļu uzglabāšanu?

Uzglabājiet istabas temperatūrā, prom no pārmērīga karstuma un mitruma (neglabājiet vannas istabā). Uzglabājiet šīs zāles iepakojumā, kurā tās tika piegādātas, cieši noslēgtā vietā, bērniem un mājdzīvniekiem nepieejamā vietā.

<https://medlineplus.gov/druginfo/meds/a682004.html> (22.05.2025.)

<https://dati.zva.gov.lv/zalu-registrs/info/EU/1/12/808/019> (02.06.2025.)

<https://patient.info/medicine/hydroxycarbamide-hydra-siklos-xromi> (02.06.2025.)

<https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/treatment/drugs/hydroxycarbamide>
(02.06.2025.)

Materiālu sagatavoja:

Prof. Sandra Lejniece, RAKUS Hematoloģijas klīnikas vadītāja

Rita Buliņa, RAKUS Hematoloģijas klīnika, slimnieku atbalsta un izglītības māsa

Materiāls izveidots: 2025. gada 03. jūnijs.